

Haig Zsolt

Katonai műszaki tudományok a 21. században¹

10.17047/HADTUD.2016.26.1-2.115

Haig Zsolt hozzászólását azzal kezdte, hogy 2002-ben fogadta be az MTA a katonai műszaki tudományokat a *műszaki* tudományterület 10. tudományágaként. Erre többek között azért volt szükség, hogy megteremtődjön annak a feltétele, miszerint a hadtudományi doktori képzés mellett kimondottan haditechnika-orientált, katonai műszaki jellegű doktori képzést is lehessen folytatni.

A katonai műszaki tudományok minden, a műszaki tudományterülethez tartozó tudományágnak a katonai, védelmi szektorban történő alkalmazásával foglalkozik; olyan haditechnikai eszközöknek a fejlesztése, technológiák kutatása tartozik az illetékességi körükbe, amelyek alkalmazhatóak a védelmi szektorban, tehát a honvédségben, a rendészet, a katasztrófavédelem stb. terén. Az előbbiekből következik, hogy a katonai műszaki tudományok nagyon szoros kapcsolatban állnak a műszaki tudományok mindegyik tudományágával, a hadtudományhoz pedig a haditechnikai eszközök és eljárások alkalmazása terén kapcsolódnak.

2002-ben megkezdte működését a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hadtudományi Doktori Iskolája mellett a Katonai Műszaki Doktori Iskola is. Az iskolának jelenleg hét kutatási területe van. Az iskola az elmúlt 13 év alatt igen komoly eredményeket ért el. 2012 óta több mint másfélszáz tudományos fokozatot ítélünk oda. A felvettek mintegy 40–45%-a szerzi meg a fokozatot. Kutatási eredményeink többségükben önmagukért beszélnek.

Amíg a XX. századi tudományos fejlődést a fizika határozta meg, addig, a XXI. század várhatóan és láthatóan is az információtechnológia évszázada.

Lássunk néhány példát olyan haditechnikai fejlesztésekre, amelyek meghatározzák a hadműveletek sikerességét. Mindennapi életünket meghatározza a hálózatosítás, ami nemcsak a civil életben, de természetesen a védelmi szektorban, a katonai műveletek terén is jelentkezik. Jól nyomon követhető az a törekvés, hogy a különböző eszközöket egységes integrált hálózatokba szervezzék. A katonai rendszerekben is egyértelmű tendencia mutatkozik a hálózatba integrált technológiák kialakítására. Az adatgyűjtő rendszerekben a szeizmikus, akusztikus, mágneses stb. szenzorokat a végrehajtó alegység fegyverzetével egy közös hálózatba szervezik, ami megnöveli utóbbiak hatékonyságát. A hálózatos rendszerek egyúttal kiterjesztik a hadszíntér dimenzióit, megjelenik a kibertér amelyben támadó és védelmi műveletek zajlanak.

1 *A Magyar Hadtudományi Társaság története, jelene és jövője* címmel a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Ludovika téri kampuszában 2015. október 13-án megtartott közgyűlésen és tudományos konferencián elhangzott nyilvános előadás hanganyagának szerkesztett változata.

A katona felszerelése között a hagyományos elemek (fegyverzet, védőeszközök stb.) mellett megjelennek a katona túlélőképességét, a precíziós harcképességét segítő rendszerek. A „digitalizált” katona felszerelése mindinkább egy olyan számítógépes hálózat részét képezi, amely tartalmazza – egyebek mellett – a navigációs rendszert, a rádiót, a harctéri azonosító rendszert, a vizuális megjelenítő eszközt, az energiaellátást. Mindezek lehetővé teszik, hogy a katona, a korábbihoz képest jóval nagyobb hatékonysággal harcoljon.

Nagyon komoly kihívást jelent a rádió-távvezérlésű, házi készítésű robbanóeszközök megjelenése. Ezen eszközök lefogása napjaink egyik komoly műszaki problémája. A harctéri robotokat eddig jobbra tüzszerész és felderítő feladatokra használták, de azok alkalmazhatók kislegységek szállítási feladatainak ellátására, fegyverek, fegyverrendszerek hordozására.

Janza Frigyes

A hadtudomány és a rendészettudomány művelőinek felelősségéről¹

10.17047/HADTUD.2016.26.1-2.116

Janza Frigyes a belügyminiszter nevében köszöntötte a 25 éves hadtudományi társaságot. *„A belügyi tárca e fórumon is megköszöni a társaságnak, hogy annak idején befogadta a rendvédelmi diszciplínákat és azok művelőit, egészen a Magyar Rendészettudományi Társaság megalakulásáig”* – kezdte hozzászólását. Köszöntötte a társszervezeteket, a Magyar Hadijogi Társaságot, a GTTSZ-t, amelyekkel az elmúlt években számos, jól sikerült rendezvényt szerveztek közösen.

A rendszerváltás megnyitotta az utat az állampolgárok önszerveződése előtt. E lehetőség jegyében született meg – mások mellett – a Magyar Hadtudományi Társaság. Megtörtént a fegyveres és rendvédelmi szervek „államtalanítása”, lehetővé vált azokon belül valódi érdekképviseletek létrehozása.

Sokan éltek meg a jelenlévők közül potens vezetőként ezeket az éveket. Bár sokan elvesztették a jelenlévők közül a hivatali potenciáljukat, de senki sem vehette el tőlük tudásukat, felkészültségüket, aggodalmukat a haza megvédéséhez szükséges katonai képességek fenntartásáért. Igazi katonai erényeket mutattak azok, akik egyéni sérelmeiket félretéve a tudományok területén szolgálták tovább hazájukat.

Sokan idegenkedtek az egyesületi formától, tartva attól, hogy az megbonthatja a szervezetek belső fegyelmét, netán alkalmas a titoksértésre, a szolgálati út

1 *A Magyar Hadtudományi Társaság története, jelene és jövője* címmel a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Ludovika téri kampuszában 2015. október 13-án megtartott közgyűlésen és tudományos konferencián elhangzott nyilvános előadás hanganyagának szerkesztett változata.